

NOWE WIEŚCI

DLA MŁAWSKICH ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH

Newsletter pozarządowy

Mława, 7 grudnia 2020 r.

Wiadomości z pozarządowej Mławy

Burmistrz Miasta Mława ogłasza otwarty konkurs ofert na realizację zadań publicznych w zakresie wspierania i upowszechniania kultury fizycznej w 2021 roku

Na podstawie art. 5 ust. 2 pkt 1 oraz art. 11 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (Dz. U. z 2020 r. poz. 1057) Burmistrz Miasta Mława ogłasza:

otwarty konkurs ofert na realizację zadań publicznych w zakresie wspierania i upowszechniania kultury fizycznej w 2021 roku

I. Rodzaje zadań

Przy współpracy z organizacjami pozarządowymi w zakresie wspierania i upowszechniania kultury fizycznej realizowane będą w Mławie w 2021 roku następujące zadania:

Zadanie 1

Szkolenie dzieci i młodzieży, sportowa rywalizacja na poziomie lokalnym, wojewódzkim, przygotowanie kadr sportowych i udział reprezentacji w systemie zawodów ogólnopolskich dzieci i młodzieży w systemie całorocznym.

Zadanie 2

Organizowanie zajęć i imprez sportowo – rekreacyjnych dla dzieci i młodzieży.

Podmioty uprawnione do złożenia oferty

Podmiotami uprawnionymi do złożenia oferty są organizacje pozarządowe oraz inne podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy, które spełniają następujące warunki:

- a) zamierzają realizować zadanie na rzecz mieszkańców Miasta Mława,
- b) prowadzą działalność statutową w dziedzinie objętej konkursem,
- c) posiadają możliwości realizacji zadania publicznego, w tym niezbędne zasoby rzeczowe, kadrowe oraz doświadczenie zapewniające realizację zadania publicznego,
- d) znajdują się w sytuacji ekonomicznej zapewniającej wykonanie zadania publicznego,
- e) w odpowiedzi na ogłoszenie konkursu przedstawiają poprawnie złożoną ofertę wraz z wymaganymi załącznikami.

Wysokość środków publicznych przeznaczonych na realizację zadania: 260 000,00 zł (słownie: dwieście sześćdziesiąt tysięcy zł 00/100)

Zasady przyznawania dotacji: zgodnie z art. 15 Ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie

Wyznacza się termin składania ofert do dnia 29 grudnia 2020 r. (wtorek)

Termin realizacji zadania: od dnia podpisania umowy do 15 grudnia 2021 r.

Informacja o realizowanych zadaniach publicznych tego samego rodzaju w roku poprzednim: kwota dotacji na dofinansowanie zadań w 2020 r. – 260 000 zł

NOWE WIEŚCI

DLA MŁAWSKICH ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH

Newsletter pozarządowy

Osobą uprawnioną do kontaktów w zakresie objętym niniejszym ogłoszeniem jest Pełnomocnik Burmistrza Miasta Mława d.s. współpracy z organizacjami pozarządowymi – Agnieszka Puzio - Dębska, tel. 236546433, tel. 604417109, e-mail: agnieszka.debska@mlawa.pl

Pełna treść ogłoszenia dostępna na stronie www.mlawa.pl, w Biuletynie Informacji Publicznej oraz w Urzędzie Miasta Mława, Wydział Oświaty i Polityki Społecznej, ul. 18 Stycznia 4/25.

Link do ogłoszenia konkursu - <https://bip.mlawa.pl/ogloszenie/burmistrz-miasta-mlawa-oglasza-otwarty-konkurs-ofert-na-realizacje-zadan-publicznych-26>

Burmistrz Miasta Mława ogłasza otwarty konkurs ofert z zakresu sprzyjania rozwojowi sportu na terenie Miasta Mława w 2021 roku

Na podstawie art. 28 ust. 1 Ustawy z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie (Dz. U. z 2020 poz. 1133), oraz Uchwały Nr IV/35/2011 Rady Miasta Mława z dnia 8 lutego 2011 r. w sprawie określenia warunków tworzenia oraz trybu finansowania zadań z zakresu sprzyjania rozwojowi sportu na terenie Miasta Mława, Burmistrz Miasta Mława ogłasza:

otwarty konkurs ofert z zakresu sprzyjania rozwojowi sportu na terenie Miasta Mława w 2021 roku

Cel konkursu

Konkurs polega na wyłonieniu ofert i zleceniu organizacjom pozarządowym realizację zadań publicznych w celu poprawy warunków uprawiania sportu przez członków klubów sportowych oraz zwiększenia dostępności społeczności lokalnej do działalności sportowej prowadzonej przez kluby.

Podmioty uprawnione do złożenia oferty

Podmiotami uprawnionymi do złożenia oferty są organizacje pozarządowe oraz inne podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, które spełniają następujące warunki:

- a) zamierzają realizować zadanie na rzecz mieszkańców Miasta Mława;
- b) działają w formie, o której mowa w ustawie z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie;
- c) prowadzą działalność statutową w dziedzinie objętej konkursem;
- d) posiadają możliwości realizacji zadania publicznego, w tym niezbędne zasoby rzeczowe, kadrowe oraz doświadczenie zapewniające realizację zadania publicznego;
- e) znajdują się w sytuacji ekonomicznej zapewniającej wykonanie zadania publicznego;
- f) w odpowiedzi na ogłoszenie konkursu przedstawią poprawnie złożoną ofertę wraz z wymaganymi załącznikami.

Wysokość środków publicznych przeznaczonych na realizację zadania w 2021 r.:
70 000,00 zł (słownie: siedemdziesiąt tysięcy złotych 00/100)

Wyznacza się termin składania ofert do dnia 29 grudnia 2020 r. (wtorek)

Termin realizacji zadania: od dnia podpisania umowy do 15 grudnia 2021 r.

NOWE WIEŚCI

DLA MŁAWSKICH ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH

Newsletter pozarządowy

Informacja o realizowanych zadaniach publicznych tego samego rodzaju w roku poprzednim: kwota dotacji na dofinansowanie zadań w 2020 r. – 70 000,00 zł

Osobą uprawnioną do kontaktów w zakresie objętym niniejszym ogłoszeniem jest Pełnomocnik Burmistrza Miasta Mława d.s. współpracy z organizacjami pozarządowymi – Agnieszka Puzio - Dębska, tel. 604417109, e-mail: agnieszka.debska@mlawa.pl

Pełna treść ogłoszenia dostępna na stronie www.mlawa.pl, w Biuletynie Informacji Publicznej oraz w Urzędzie Miasta Mława, Wydział Oświaty i Polityki Społecznej, ul. 18 Stycznia 4/25.

Link do ogłoszenia konkursu – <https://bip.mlawa.pl/ogloszenie/burmistrz-miasta-mlawa-oglasza-otwarty-konkurs-ofert-z-zakresu-spryziania-rozwojowi-2>

Wiadomości z pozarządowego świata

Grudniowe porządki w organizacji pozarządowej (infografika)

Ostatni miesiąc roku to w organizacjach pozarządowych czas podsumowań, porządków i rozliczeń. Niedawno wyliczaliśmy, o co warto zadbać na koniec roku – dziś przypominamy o tych WAŻNYCH rzeczach na infografice. Zachęcamy do zerknięcia!

Zakończenie roku – ostatni jego miesiąc – to moment ważny dla każdego podmiotu. Organizacje pozarządowe nie są tu wyjątkiem.

Przypominaliśmy już w listopadzie: Porządki w ostatnich miesiącach roku. Przypominamy o ważnych obowiązkach NGO

W grudniu warto zmobilizować siły i zrobić wszystko co trzeba zgodnie z wymogami i umowami, żeby bez stresu wejść w nowy rok. Czego należy dopilnować? Porządkujemy na obrazku!

Infografika: Zbliża się 31 grudnia! Zrób porządki...

NOWE WIEŚCI

DLA MŁAWSKICH ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH

Newsletter pozarządowy

**Zbliża się 31 grudnia!
Zrób porządki...
w organizacji
na koniec roku!**

1

**Zapłać należne urzędowi
składki, podatki**

Czy nie ma żadnych zaległości wobec ZUS i US?

2

Sprawdź, czy nie masz długów

Czy organizacja zapłaciła wszystkie swoje zobowiązania (rachunki, faktury)?

3

Zapłać grudniowe podatki i składki

Czy zostały opłacone grudniowe wynagrodzenia pokrywane z pieniędzy publicznych?

4

Prześlij niezgodne z planem koszty

Czy koszty poniesione w czasie realizacji projektu zgadzają się z planowanym kosztorysem? Poproś grantodawcę o zgodę na zmianę (np. aneks umowy) – jeśli to możliwe/konieczne.

5

Wydaj pieniądze z dotacji

Czy zostały zapłacone wszystkie faktury i rachunki związane z realizacją projektów, które kończą się w grudniu?

Organizacje prowadzące działalność odpłatną!

Sprawdź rozliczenie działań prowadzonych w ramach działalności odpłatnej
Czy koszty i przychody się bilansują?

Zrób inwentaryzację kasy, zweryfikuj salda rachunków bankowych

Sprawdź, czy ilość gotówki w kasie zgadza się z raportem kasowym, czy stan kont bankowych zgadza się z wyciągami bankowymi.

Zweryfikuj salda rozliczeń z pracownikami, współpracownikami i kontrahentami

Upewnij się, że dłużnicy zgadzają się z wysokością długu, w razie potrzeby powierz wierzycielowi swoje zobowiązania.

FUNDACJE
jeśli jako OPP nie
złożyły sprawozdania
na stronie NIW

STOWARZYSZENIA

Wyślij sprawozdanie do ministra

Czy zostało wysłane sprawozdanie z działalności fundacji za poprzedni rok?

Przypomnij o obowiązku opłacenia składek

Czy członkowie i członkinie stowarzyszenia opłacili składki?

Nie zapomnij podziękować wolontariuszom i wolontariuszkom, partnerom organizacji, darczyńcom!

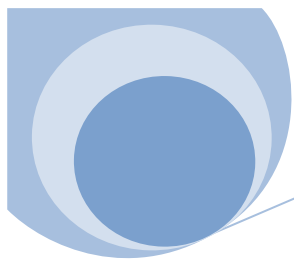

Czytajcie ogłoszenia konkursowe! Podpowiadamy, na co zwrócić uwagę

Piszesz wniosek o dotację do samorządu? Pamiętaj, że pierwszym krokiem jest dokładne i uważne przeczytanie ogłoszenia konkursowego! Jeśli tego nie zrobisz, nie dowiesz się: jaki jest cel zadania, jakie są wymagania wobec oferentów, czy własny wkład finansowy jest punktowany i w końcu, najważniejsze: na jakich rezultatach zależy urzędowi.

Ogłoszenie konkursowe jest jednym z ważniejszych dokumentów konkursowych. Od tego, czy i w jaki sposób zostaną w nim opisane oczekiwane przez samorząd rezultaty, zależy to, co organizacja powinna lub może wpisać do swojej oferty. Podpowiadamy, na co trzeba zwrócić uwagę!

Uwaga! Warszawskie organizacje składają oferty w konkursach poprzez generator wniosków witkac.pl. W generatorze można znaleźć treść ogłoszenia konkursowego, ale jest to tylko skrót tego dokumentu. Zachęcamy, aby wejść w podany w generatorze link, odsyłający do pełnej treści ogłoszenia i zapoznać się dokładnie z całym dokumentem, a także z załącznikami do niego, m.in. protokołem oceny ofert.

NOWE WIEŚCI

DLA MŁAWSKICH ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH

Newsletter pozarządowy

Powierzenie lub wsparcie

Urząd nie określa już w ogłoszeniu, jaka jest forma realizacji zadania, może jednak premiować wkład własny finansowy i niefinansowy (czyli osobowy/rzeczowy) przy ocenie oferty.

Organizacja deklaruje na poziomie oferty wkład własny finansowy i/lub niefinansowy (osobowy/rzeczowy). Tym samym sama decyduje, czy będzie to powierzenie czy wsparcie.

Warto pamiętać, że zadanie realizowane jako wsparcie wymaga wkładu finansowego oferenta. Może to być własny wkład finansowy lub wpłaty uczestników zadania. Dodatkowo organizacja może wnieść wkład niefinansowy.

Zadanie realizowane jako powierzenie nie wymaga wkładu finansowego oferenta. Organizacja może zadeklarować wkład niefinansowy.

W protokole oceny oferty (obowiązkowym załączniku do ogłoszenia konkursowego) można sprawdzić, czy np. wkład finansowy organizacji będzie punktowany i ile będzie za niego punktów. Jeśli są przewidziane punkty, jest to sygnał dla organizacji, że urząd będzie lepiej oceniał/punktował oferty, które będą realizowane w formie wsparcia, a nie w formie powierzenia.

Cel zadania

Urząd obowiązkowo formułuje cel zadania, a organizacja dostosowuje swoją ofertę tak, aby była ona odpowiedzią na wyznaczony w ogłoszeniu cel. Organizacja nie ma obowiązku określania w ofercie celu.

Opis zadania

Urząd opisuje wymagania stawiane oferentom w zakresie realizacji zadania. Nie posługuje się jednym schematem opisu. Zależy on od rodzaju zadania konkursowego.

Uwaga! Urząd określi tu, w miarę możliwości, wskaźniki, które należy osiągnąć w ramach realizacji zadania wraz z ich wartościami. Wskaźniki te organizacja musi uwzględnić w ofercie.

Rezultaty zadania

Urząd określa obligatoryjne lub przykładowe rezultaty zadania publicznego. Jeżeli jednak rodzaj zadania uniemożliwia ich określenie, punkt ten zostanie usunięty z ogłoszenia.

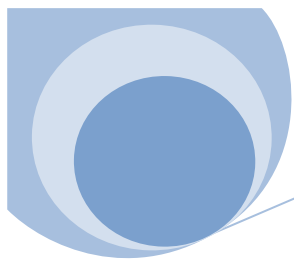
To bardzo ważny element ogłoszenia. Jeżeli urząd podał przykładowe lub konieczne do osiągnięcia rezultaty, to organizacja powinna je uwzględnić w swojej ofercie. Nie ma konieczności wymyślenia dodatkowych rezultatów, ponad te, które są wymienione w ogłoszeniu.

Jeśli organizacja ma jeszcze inne pomysły na dodatkowe rezultaty i chce je zaplanować w ofercie, może to zrobić. Trzeba jednak pamiętać, że z tych wszystkich rezultatów, które zapisze w pkt. III 5. i 6. oferty, będzie potem rozliczana i będzie musiała to podać w sprawozdaniu. To znaczy, że np. musi przewidzieć także skuteczne narzędzie pomiaru (tzw. sposób monitorowania) pokazujące, że rezultat osiągnął (lub nie) określony we wniosku wskaźnik.

Dodatkowe informacje o rezultatach realizacji zadania publicznego

Informacje te umieszcza się w tabeli III. 6 oferty (tabelka: rezultat/planowany poziom osiągnięcia rezultatu/sposób monitorowania rezultatu). W ogłoszeniu konkursowym pojawia się informacja o konieczności wypełnienia tej tabeli. Punkt ten zostanie usunięty z ogłoszenia, jeśli Urząd uzna, że rodzaj zadania uniemożliwia określenie rezultatów.

W tabeli tej mogą zostać uwzględnione wszystkie rezultaty: zarówno te odnoszące się do działań (rezultaty twarde, produkty), jak i te odnoszące się do celów (rezultaty miękkie).

NOWE WIEŚCI

DLA MŁAWSKICH ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH

Newsletter pozarządowy

Nawet jeśli tabela z rezultatami nie jest wymagana w konkursie, można jej użyć do celów roboczych i – korzystając z niej – opisać swoje rezultaty, a potem przenieść je do oferty do pkt. III. 5.

Warto wiedzieć, że w sprawozdaniu z realizacji zadania publicznego, które organizacja będzie sporządzać po zrealizowaniu swojego zadania, trzeba będzie opisać osiągnięte rezultaty oraz podać sposób, w jaki zostały zmierzone oraz czy są trwałe.

Jak stosować przepisy o odpłatnej działalności pożytku publicznego?

Tłumaczymy

Chociaż regulacje o odpłatnej działalności pożytku, stworzone specjalnie dla organizacji pozarządowych, funkcjonują już od dawna, wciąż nie ma jasności, jak rozumieć niektóre zapisy ustawy i stosować je w praktyce. W poniższym materiale przybliżamy niektóre szczegółowe zagadnienia działalności odpłatnej.

Tym, co z założenia ma stanowić podstawową różnicę między, dostępną tylko dla NGO-sów odpłatną działalnością pożytku publicznego, a prowadzoną powszechnie przez wiele podmiotów "zwykłą" działalnością gospodarczą, jest – poza prowadzeniem jej w ramach określonych ustawą działań pożytku publicznego – brak zysku. Z pozoru prosta zasada, w praktyce nie jest łatwa do zastosowania. Do przeprowadzenia rozważań dotyczących działalności odpłatnej stwórzmy sobie modelowy przykład działań zaplanowanych przez organizację pozarządową. Niech to będą warsztaty, za które organizacja planuje pobierać opłatę. Każdy warsztat będzie dla 20 osób. Czy wysokość opłat musimy ustalić dzieląc całkowity koszt organizacji warsztatu na 20? Czy możemy ustalić kwotę w oparciu o przyszłe zaplanowane warsztaty.

Działalność odpłatna w ustawie o pożytku

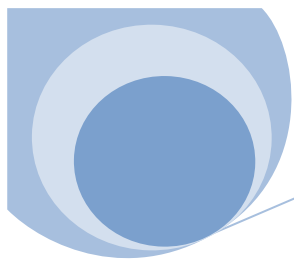
Zapisy w ustawie o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie nie są precyzyjne i wprowadzają pewne zamieszanie i niepewność w wielu sytuacjach.

Działalność odpłatna pożytku publicznego jest określona jako cztery rodzaje działalności. Te cztery rodzaje wymieniono w artykule 8 ust. 1 ustawy.

1. działalność prowadzona przez organizacje pozarządowe i podmioty wymienione w art. 3 ust. 3, w sferze zadań publicznych, o której mowa w art. 4, za które pobierają one wynagrodzenie;
2. sprzedaż wytworzonych towarów lub świadczenie usług w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych na zasadach określonych w ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych;
3. sprzedaż wytworzonych towarów lub świadczenie usług w zakresie: integracji i reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, o których mowa w ustawie z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym oraz ustawie z dnia 27 kwietnia 2006 r. o spółdzielniach socjalnych;
4. sprzedaż przedmiotów darowizny.

Zysk, przychód, wynagrodzenie

Warto zauważyć, że tylko w stosunku do pierwszej z czterech (wymienionych powyżej) rodzajów działalności odpłatnej pożytku pojawia się słowo "wynagrodzenie". Przy pozostałych trzech jest mowa o "sprzedaży".

NOWE WIEŚCI

DLA MŁAWSKICH ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH

Newsletter pozarządowy

Dalej w ustawie, a konkretnie w ustępie 2 artykułu 8, znajdziemy określenie "przychód". Ustęp ten wskazuje na co możemy przeznaczyć środki z odpłatnej działalności.

Przychód z działalności odpłatnej pożytku publicznego służy wyłącznie prowadzeniu działalności pożytku publicznego.

Ustawa odnosi się też do zysku. Znajdziemy go w warunkach, które określają co będzie działalnością odpłatną, a co gospodarczą.

Działalność odpłatna pożytku publicznego organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 stanowi działalność gospodarczą, w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców, jeżeli:

1) wynagrodzenie, o którym mowa w art. 8 ust. 1, jest w odniesieniu do działalności danego rodzaju wyższe od tego, jakie wynika z kosztów tej działalności, (...)

Jak rozumiemy tę ukladankę? Wg naszego stanowiska, w przypadku takiej działalności odpłatnej pożytku publicznego, jak ta wymieniona jako pierwsza (w art. 8 ust. 1 pkt 1) nie może być zysku. Pierwszy rodzaj działalności odpłatnej oraz warunek z art. 9 ust. 1 pkt 1 łączy słowo "wynagrodzenie". Bezwzględnie trzeba więc zastosować tu warunek braku zysku. Jeśli "wynagrodzenie, o którym mowa w art. 8 ust. 1 jest w odniesieniu do działalności danego rodzaju wyższe od tego, jakie wynika z kosztów tej działalności", działalność odpłatna stanie się działalnością gospodarczą.

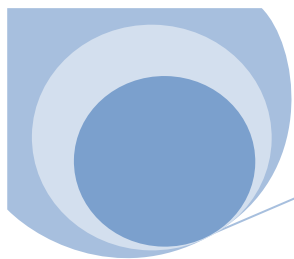
A jak będzie w pozostałych przypadkach (tam gdzie pojawia się słowo "sprzedaż")? W art. 8 ust 2 (mówiącym o przeznaczeniu przychodu na prowadzenie działalności pożytku publicznego) nie ma słowa "wynagrodzenie", tylko "przychód". Stąd wnioskujemy, że jeśli przy odpłatnej działalności pożytku publicznego może pojawić się przychód (a w zasadzie zysk), to ewentualnie tylko przy innych formach działalności odpłatnej, w których opisie nie jest użyte słowo "wynagrodzenie". Pozostają więc te formy, gdzie jest mowa o "sprzedaży", np. sprzedaży darowizny (to logiczne i zgodne z intuicją, że przy sprzedaży darowizny może powstać zysk). Jednak ta sprzedaż ma specyficzny charakter i jest ściśle związana z konkretnymi działaniami organizacji, więc pojawiający się tu "zysk" powinien być tylko "chwilowy". Powinien zostać wydatkowany na konkretne działanie, z którym była związana sprzedaż, np. środki ze sprzedaży przedmiotów wytworzonych w ramach warsztatów terapii zajęciowej, powinny zostać wydane na dalsze prowadzenie tych warsztatów (za chwilę wyjaśnimy, na czym polega takie połączenie w ramach "projektowego" traktowania działalności odpłatnej).

Dla przykładu (i wracając do tego rodzaju działalności odpłatnej, który wymieniony jest jako pierwszy): działalność odpłatna polegająca na odpłatnych warsztatach nie może generować żadnego zysku, nawet takiego, który miałby być potem przeznaczony na prowadzenie działalności pożytku publicznego (innego rodzaju).

Działalność odpłatna jako projekt

Z powyższego wywodu wynika, że zysk z opłaty przy pierwszym warsztacie (patrz nasz modelowy przykład) powinien spowodować zmianę działalności odpłatnej na gospodarczą. Tak jednak nie musi być.

Bardzo pomocne może okazać się traktowanie działalności odpłatnej tak jak projektu. W składanych wnioskach o dofinansowanie projektów (np. w ramach zadań zleconych przez administrację samorządową) określone są działania, termin realizacji oraz budżet przedsięwzięcia. Budżet projektu jest tak ułożony, aby nie powstał zysk. W działalności odpłatnej pożytku publicznego powinno być tak samo - też nie powinno być zysku. Zastosowanie logiki projektowej może więc pomóc w ułożeniu takiej sekwencji działań, związanych z odpłatną działalnością, która wykaże, że nie przynosi ona zysków.

NOWE WIEŚCI

DLA MŁAWSKICH ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH

Newsletter pozarządowy

Prowadzenie działalności odpłatnej jak projektu pomoże również uporządkować okres prowadzenia tej działalności. Czy powinniśmy rozliczać (i sprawdzać zysk) np. dla każdego przeprowadzonego warsztatu oddzielnie, czy też możemy je połączyć w jakiś cykl, a także liczyć okresy przygotowań między warsztatami? Takie zgrupowanie bądź rozgrupowanie podobnych działań będzie miało wpływ na ich koszty, warto więc je przemyśleć i odpowiednio zrównoważyć (zgodnie z zasadną nieosiągnięcia zysku).

Podpowiadamy

Stwórzcie wewnętrzny dokument, taki "projekt", który będzie określał na czym działalność odpłatna będzie konkretnie polegała, stwórzcie jej budżet oraz określcie czas realizacji. Będzie wam łatwiej zapanować nad projektem działalności odpłatnej i nad tym aby nie powstał zysk. Taki "projekt" jest tylko waszym wewnętrznym dokumentem, nie musicie go nikomu przedstawiać (chyba, że w razie kontroli).

Tak jak przy realizacji zadań zleczonych, można w pewien sposób modyfikować projekt. Przy zadaniach zleczonych projekt modyfikujemy poprzez aneks do umowy (czyli w konsultacji z organem zlecającym zadanie). Przy "projekcie" działalności odpłatnej też można to robić, z tym że decyzja o modyfikacji jest wyłącznie Wasza i nie musicie się z niej nikomu tłumaczyć.

Ważne, żeby opisana działalność faktycznie tworzyła projekt, czyli żeby były to działania spójne ze sobą i ułożone w logiczną całość.

"Projektowa" działalność odpłatna może pomóc również w sytuacji sprzedaży (produktów, darowizn – chodzi o punkty 2-4 z naszej wyliczanki dotyczącej możliwych rodzajów działalności odpłatnej). Jak napisaliśmy powyżej, przy sprzedaży trudno uniknąć zysku. Może być on jednak ujęty w projekcie. Ten "zysk" ze sprzedaży przedmiotów wytworzonych czy darowizn należy więc przeznaczyć na realizację działań w ramach projektu, w którym ta sprzedaż została dokonana. Widać tu wyraźnie, że planowanie działalności odpłatnej należy przeprowadzić bardzo uważnie, a tam gdzie będzie sprzedaż, np. darowizn, warto połączyć ją z innymi działaniami – wskazać, na jakie działania ze sfery pożytku publicznego (w ramach spójnego projektu) zostanie przeznaczony zysk ze sprzedaży.

Na co OPP może wydać pieniądze z 1%?

Do organizacji pożytku publicznego spłynęły środki z jednego procenta. OPP zaczynają je wydawać. Jakie mają ograniczenia w dysponowaniu pieniędzmi z alokacji? Zbieramy ugruntowane zasady i najnowsze wskazówki.

Pewnie nikogo nie zdziwi, że regulacje dotyczące 1%, w tym także wskazówki na co możemy go wydać, znajdują się w ustawie o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Ustawa daje OPP dużo przestrzeni, jeśli chodzi o decydowanie o tych wydatkach (a tak naprawdę szerzej: o sferach, w jakich możemy działać). Trzeba jednak pamiętać, żeby zachować spójność z celami organizacji (zapisami w statucie) oraz z komunikatami, jakie kierowaliśmy do podatników.

Właściwie już na etapie uzyskiwania statusu pożytku, a już na pewno kiedy rozpoczynamy kampanię procentową, powinniśmy wiedzieć, na co wydamy pozyskane środki. Bardzo często wskazanie podatnikom na co przekażą 1% – na jakie działania, jaką pomoc itp. – jest elementem naszego apelu do podatników.

Wydatki z jednego procenta według ustawy o pożytku

art. 27 ustęp 2 ustawy o pożytku

NOWE WIEŚCI

DLA MŁAWSKICH ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH

Newsletter pozarządowy

Otrzymane przez organizację pożytku publicznego środki finansowe pochodzące z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych mogą być wykorzystane wyłącznie na prowadzenie działalności pożytku publicznego.

Co oznacza zacytowany fragment ustawy o działalności pożytku publicznego? Wskazuje on tak naprawdę, że to sama OPP w największej mierze decyduje, na co wydaje środki. Musi jednak robić to w pewnych granicach. Są one zakreślone w ustawie dość szeroko. Katalog znajduje się w artykule 4 ustawy – to dobrze znana sfera pożytku. Wydatki muszą więc mieścić się w katalogu z art. 4, ale muszą też – o czym czasami zapominamy – być spójne z tym, co organizacja pożytku publicznego ma zapisane w swoim statucie.

Nie pamiętasz, co to sfera pożytku? Zerknij do ustawy lub do informacji „Co to znaczy, że organizacja pozarządowa działa w sferze pożytku publicznego?”

Wydać zgodnie z prawem, to także wyodrębnić

Prawidłowe wydanie środków z 1 procenta to nie tylko trzymanie się wskazówek opisujących, na co możemy wydać pieniądze – to również wiedza, jak to zrobić. Środki z 1% i wydatki z 1% muszą być odpowiednio księgowane. Nie możemy ich "zgubić" wśród innych wydatków.

Takie wyodrębnienie umożliwi nam potem prawidłową realizację jednego z obowiązków OPP, jakim jest sporządzenie specjalnego sprawozdania organizacji pożytku publicznego i umieszczenie go w bazie sprawozdań OPP (co z kolei otworzy nam drogę do zbierania 1% w kolejnym roku).

Wydajesz, kiedy chcesz

Ustawa o pożytku nie określa, w jakim terminie należy wydać środki z jednego procenta. Zależy to od samej organizacji i jej planów.

Kłopotliwe wskazania podatników

Podatnicy przekazujący 1 procent organizacjom pożytku publicznego mogą wskazywać w swoim zeznaniu tzw. cel szczegółowy. Z rubryki "cel szczegółowy" korzystają najczęściej organizacje, które prowadzą subkonta, ale mogą również korzystać z niej np. te, które zbierają na kilka celów-projektów i chcą otrzymać od podatników wskazówkę, co do konkretnego przeznaczenia alokacji.

Zdarza się jednak, że wskazanie w rubryce "cel szczegółowy" są dość przypadkowe – nie odpowiadają aktualnym działaniom OPP i celom, na które zamierzają przeznaczyć środki z 1%. Do czego w takich sytuacjach zobowiązuje OPP wskazanie podatnika?

Pytaliśmy o to ostatnio Departament Społeczeństwa Obywatelskiego. W odpowiedzi, którą otrzymaliśmy wybrzmiewa ogólna zasada – o przeznaczeniu środków decyduje ostatecznie sama organizacja pożytku.

Kampanie procentowe

Wracając do początku. Nie ma takiego obowiązku, ale zbierając 1% OPP najczęściej komunikują, na co chcą przeznaczyć środki. Warto utrzymywać tę komunikację i dotrzymywać zobowiązań wobec podatników, którzy skierowali do nas 1%. A jeśli już o komunikacji mowa, przypominamy o zasadach, których trzeba się trzymać, przygotowując materiały do kampanii procentowych. Wszystkim OPP życzymy powodzenia w najbliższym okresie rozliczeniowym i nie tylko!

NOWE WIEŚCI

DLA MŁAWSKICH ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH

Newsletter pozarządowy

Prawo do usunięcia danych. Czy organizacja pozarządowa może odmówić jego realizacji?

Organizacja przetwarza dane osobowe i stosuje RODO. Jest więc również zobowiązana do usunięcia danych konkretnej osoby, która wyrazi takie żądanie. Czy w każdej sytuacji?

Osobom, których dane osobowe są przetwarzane przez organizację przysługuje katalog uprawnień wynikających z przepisów Rozporządzenia RODO. Jednym z tych uprawnień jest prawo do żądania usunięcia przez administratora ich danych osobowych. Wiele organizacji zadaje sobie pytanie, co to oznacza w praktyce oraz jak daleko sięga to uprawnienie. Czy wystąpienie z takim żądaniem przez daną osobę fizyczną oznacza, że bez względu na zaistniały stan faktyczny, takie dane powinny zostać przez organizację usunięte? A co w sytuacji, w której przetwarzanie takich danych osobowych jest konieczne ze względu na obowiązujące przepisy prawa, np. przepisy rachunkowe, lub też przetwarzanie takich danych osobowych jest uzasadnione interesem organizacji, np. jest niezbędne do dochodzenia przez organizację jej roszczeń?

Powyższe wątpliwości są w pełni uzasadnione, a wskazane wyżej okoliczności mogą mieć istotne znaczenie dla dokonania oceny czy żądanie osoby, której dane osobowe przetwarza organizacja, może być spełnione. Prawo do usunięcia danych nie ma bowiem charakteru bezwzględnego.

Administrator danych, którym w tym wypadku jest organizacja, nie ma obowiązku spełnienia tego żądania, jeżeli:

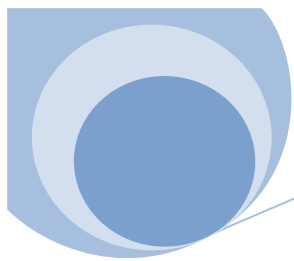
- nie zostały spełnione określone przesłanki z art. 17 ust. 1 RODO lub
- jeżeli występują wyłączenia wskazane w art. 17 ust. 3 RODO.

Kiedy dane musimy usunąć (przesłanki z art 17 ust. 1 RODO)

Jak wynika z motywu 65 Preambuły RODO oraz z art. 17 ust. 1 RODO osoba, której dane dotyczą, ma prawo żądania od administratora niezwłocznego usunięcia dotyczących jej danych osobowych, a administrator ma obowiązek bez zbędnej zwłoki usunąć dane osobowe, jeżeli zachodzi jedna z następujących okoliczności:

- a) dane osobowe nie są już niezbędne do celów, w których zostały zebrane lub w inny sposób przetwarzane;
- b) osoba, której dane dotyczą, cofnęła zgodę, na której opiera się przetwarzanie i nie ma innej podstawy prawnej przetwarzania;
- c) osoba, której dane dotyczą, wnosi sprzeciw na mocy art. 21 ust. 1 RODO wobec przetwarzania i nie występują nadrzędne prawnie uzasadnione podstawy przetwarzania lub osoba, której dane dotyczą, wnosi sprzeciw na mocy art. 21 ust. 2 wobec przetwarzania na potrzeby marketingu bezpośredniego, w tym profilowania.
- d) dane osobowe były przetwarzane niezgodnie z prawem;
- e) dane osobowe muszą zostać usunięte w celu wywiązania się z obowiązku prawnego przewidzianego w prawie Unii lub prawie państwa członkowskiego, któremu podlega administrator;
- f) dane osobowe zostały zebrane w związku z oferowaniem usług społeczeństwa informacyjnego, o których mowa w art. 8 ust. 1. tj. dane są danymi dziecka i są przetwarzane na podstawie zgody.

Zatem, jeżeli do organizacji zgłosi się osoba, która zażąda usunięcia jej danych osobowych w pierwszej kolejności należy się zastanowić czy wskazane wyżej okoliczności mają zastosowanie do sytuacji, w której znajduje się osoba składająca żądanie. W tym celu pomocne będzie szczegółowe przeanalizowanie procesu (lub procesów) przetwarzania danych osobowych, podczas których dochodzi (lub dochodziło) do przetwarzania danych osobowych tej osoby, a także podstaw prawnych

NOWE WIEŚCI

DLA MŁAWSKICH ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH

Newsletter pozarządowy

przetwarzania tych danych osobowe. Organizacja powinna zadać sobie pytanie w jakim celu przetwarza (lub przetwarzała) dane osobowe tej osoby oraz czy dane są nadal organizacji niezbędne, w kontekście celów realizowanych przez organizację. Żądanie usunięcia danych należy rozpatrywać osobno dla każdej z przesłanek przetwarzania. Żądanie może dotyczyć wszystkich danych osobowych przetwarzanych przez organizację lub też ich części, w zakresie wskazanym przez osobę występującą z żądaniem.

Przykład z danymi członkowskimi w stowarzyszeniu

Przykładowo, dane członka stowarzyszenia są niezbędne temu stowarzyszeniu do realizacji powstałego stosunku członkostwa na zasadach wynikających ze statutu stowarzyszenia. Zgodnie z dominującym (zarówno w orzecznictwie, jak i w doktrynie) poglądem, statut stowarzyszenia należy uznać za umowę cywilnoprawną zawartą pomiędzy członkami stowarzyszenia. Zatem, przynajmniej w okresie członkostwa, podstawą przetwarzania danych zwykłych członka będzie stanowił art. 6 ust. 1 lit. b) RODO (tj. w celu zawarcia na żądanie członka umowy i jej realizacji). Wystąpienie członka lub jego wykluczenie ze stowarzyszenia będzie powodowało rozwiązanie uprzednio zawartej umowy i nawiązanego na jej podstawie stosunku członkostwa. Czy oznacza to zatem, że były członek stowarzyszenia może żądać od stowarzyszenia bezwzględnego usunięcia jego danych osobowych? Odpowiedź na to pytanie w wielu przypadkach będzie negatywna.

Po zakończeniu stosunku członkostwa podstawą prawną przetwarzania danych osobowych może być interes administratora danych osobowych (art. 6 ust. 1 lit. f) RODO) polegający m.in. na konieczności dokonywania weryfikacji w zakresie możliwości ponownego przyjęcia w poczet członków. Część statutów dopuszcza możliwość ponownego ubiegania się o członkostwo osób, które zostały z jakiegoś powodu wykluczone z tego grona. Ponowne przyjęcie w poczet członków jest możliwe np. po upływie określonego czasu. Żeby ocenić czy dana osoba może ponownie przystąpić do stowarzyszenia i czy wskazany w statucie okres uprawniający ją do takiego działania upłynął, niezbędne jest posiadanie przez organizację informacji pozwalających na weryfikację danego stanu faktycznego.

Kolejną podstawą prawną przetwarzania danych osobowych byłego członka stowarzyszenia może być art. 6 ust. 1 lit c) czyli konieczność realizacji obowiązków wynikających z przepisów prawa – mogą to być np. obowiązki rachunkowe związane z koniecznością rozliczania wpłaconych składek (np. konieczność dokumentowania wpłat).

Zgodnie z art. 17 ust. 3 RODO przesłanką uniemożliwiającą spełnienie żądania usunięcia danych jest sytuacja, kiedy przetwarzanie danych jest niezbędne do wywiązania się z prawnego obowiązku wymagającego przetwarzania na mocy prawa Unii lub prawa państwa członkowskiego, któremu podlega administrator, lub do wykonania zadania realizowanego w interesie publicznym lub w ramach sprawowania władzy publicznej powierzonej administratorowi. Zatem jeżeli przepis prawa nakłada obowiązek, którego wykonania jest związane z koniecznością przetwarzania danych, administrator nie ma obowiązku spełniać żądania usunięcia danych (np. obowiązki rachunkowe).

Mogą to być również obowiązki związane z koniecznością dokumentowania działania organów stowarzyszenia, np. walnego zgromadzenia członków. Prowadzenie dokumentacji, której obowiązek nie wynika wprost z przepisów prawa (np. ustawy o stowarzyszeniach bądź innych ustaw), może być związane z uzasadnionym interesem stowarzyszenia i w tym wypadku również będzie to podstawa prawna do przetwarzania danych osobowych byłego członka stowarzyszenia – art. 6 ust. 1 lit f) RODO.

Podstawą prawną przetwarzania danych osobowych, zarówno w trakcie trwania członkostwa jak i po jego zakończeniu, może być również art. 6 ust. 1 lit f) RODO czyli uzasadniony interes

NOWE WIEŚCI

DLA MŁAWSKICH ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH

Newsletter pozarządowy

administratora danych osobowych polegający m.in. na konieczności dokumentowania i rozliczania pewnych działań stowarzyszenia w związku np. z realizacją określonych projektów.

Uzasadniony interes stowarzyszenia, polegający na dochodzeniu przysługujących mu roszczeń (np. zapłaty składek) również może stanowić podstawę prawną przetwarzania danych osobowych. Podobnie w przypadku obrony przed roszczeniami. Jeżeli członek stowarzyszenia pozwie stowarzyszenie z jakiego powodu, to stowarzyszenie musi się bronić przed tymi roszczeniami, a w tym celu musi posiadać informacje (w tym dane osobowe) dotyczące tego członka. Usunięcie danych członka oznaczałoby, niemożliwość podjęcia jakiegokolwiek obrony.

Przesłanka ustalenia, dochodzenia i obrony roszczeń zgodnie z art. 17 ust. 3 RODO stanowi podstawę do odmowy usunięcia danych osobowych. Problematyczny jest jedynie sposób interpretowania tej przesłanki przez polski organ nadzoru. Podejście Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych w tym zakresie jest mało elastyczne. Zdaniem organu niedopuszczalne jest przetwarzanie danych osobowych w celu zabezpieczenia się przed roszczeniami, które są niepewne. Z uwagi na powyższe do wskazanej przesłanki należy pochodzić z ostrożnością i każdą sytuację oceniać indywidualnie, biorąc pod uwagę konkretne okoliczności sprawy.

Art. 17 ust. 3 zawiera również inne wyłączenia tj. przetwarzanie jest niezbędne:

- 1) do korzystania z prawa do wolności wypowiedzi i informacji,
- 2) z uwagi na względy interesu publicznego w dziedzinie zdrowia publicznego
- 3) o celów archiwalnych w interesie publicznym, do celów badań naukowych lub historycznych lub do celów statystycznych.

Jednak możliwość ich zastosowania, w przypadku większości organizacji, będzie raczej marginalna.

Usunięcie części danych

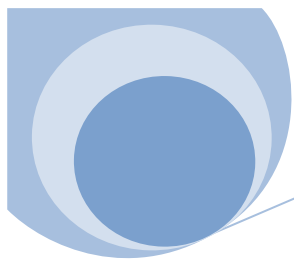
Wracając do podstaw żądania usunięcia danych osobowych, jeżeli po przeprowadzonej analizie organizacja dojdzie do wniosku, że żadna z ww. przesłanek nie została spełniona, nie będzie miała ona obowiązku realizowania zgłoszonego do niej żądania. Jednocześnie należy pamiętać, że może się zdarzyć, że prawo do usunięcia danych osobowych będzie mogło zostać zrealizowane jedynie co do niektórych danych osobowych, bo przesłanki wskazane powyżej zaistnieją tylko w takim zakresie.

Przykładowo organizacja nie będzie mogła usunąć imienia i nazwiska swojego byłego zleceniobiorcy, ponieważ będzie się ono znajdowało w dokumentacji rachunkowej, którą organizacja jest zobowiązana przechowywać przez czas wynikający z przepisów prawa, ale usunięcie adresu mailowego wykorzystywanego do przesyłania zamówionego przez zleceniobiorcę newslettera, po cofnięciu przez niego uprzednio wyrażonej na taką wysyłkę zgody, może okazać się konieczne. Prawo do usunięcia danych może być zatem zrealizowane jedynie w części.

Jak długo przechowujemy dane

Organizacja powinna natomiast pamiętać, że dane osobowe w wielu przypadkach są przetwarzane w więcej niż jednym celu. Jeżeli określone dane nie są niezbędne do realizacji istniejącego celu – powinny zostać usunięte niezależnie od złożenia żądania ich usunięcia. Jeżeli cel przetwarzania ustał – brak jest podstaw do przetwarzania danych osobowych (zasada ograniczonego celu przetwarzania danych osobowych).

Z punktu widzenia żądania usunięcia danych osobowych bardzo istotne jest ustalenie przez organizację okresów retencji poszczególnych danych osobowych tj. okresów przechowywania tych danych przez organizację.

NOWE WIEŚCI

DLA MŁAWSKICH ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH

Newsletter pozarządowy

Nie jest możliwe ustalenie jednego terminu przechowywania danych osobowych dla wszystkich przetwarzanych przez organizację danych. Okresy przechowywania danych będą uzależnione od celów przetwarzania danych osobowych. W wielu przypadkach będą one wynikać z obowiązujących przepisów prawa i będą związane z okresami przechowywania określonych dokumentów (np. dokumentacji pracowniczej, dokumentacji rachunkowej). Terminy przechowywania dokumentów mogą również wynikać z innych niż przepisy wymogów, np. mogą wynikać z określonych wymogów projektowych. W niektórych przypadkach organizacja sama będzie musiała określić takie termin biorąc pod uwagę cel, któremu służy przechowywanie danej dokumentacji. Należy pamiętać, że dochodzenie roszczeń również jest ograniczone w czasie (termin przedawnienia), co oznacza, że przechowywanie danych w tym celu również nie może trwać w nieskończoność. Długość okresu przedawnienia (najdłuższy przewidziany w kodeksie cywilnym wynosi obecnie 6 lat) będzie wpływała na długość okresu przechowywania danych osobowych.

Ustalenie maksymalnych terminów przechowywania danych osobowych, jest jednym z wymogów RODO (zasada ograniczonego przechowywania danych osobowych) i jednocześnie może okazać się bardzo pomocne przy dokonywaniu analizy zasadności złożonego do organizacji żądania usunięcia danych osobowych.

Możemy nie uwzględnić żądania, ale musimy informować i wyjaśniać!

Brak uwzględnienia żądania danej osoby usunięcia jej danych osobowych powinien zostać zakomunikowany osobie, która wystąpiła do organizacji z takim żądaniem. Organizacja bez względu na to, czy uwzględni dane żądanie czy tego nie zrobi, zobowiązana jest na nie odpowiedzieć. Organizacja powinna, niezwłocznie (najpóźniej w terminie miesiąca od otrzymania żądania), wyjaśnić osobie do niej występującej, dlaczego nie może spełnić takiego żądania oraz pouczyć o możliwości wniesienia skargi do Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych oraz skorzystania ze środków ochrony prawnej przed sądem.

Stowarzyszenia. Członkowie poniżej 16 lat i ich udział w podejmowaniu decyzji

Ustawa – Prawo o stowarzyszeniach dopuszcza, żeby członkami stowarzyszeń były osoby małoletnie, w tym osoby poniżej 16 lat. Czy osoby takie biorą udział walnych zebraniach? Czy głosują? Jaki może być ich wpływ na decyzje podejmowane w stowarzyszeniu?

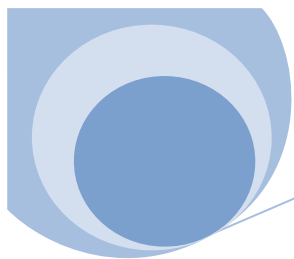
Członkowie małoletni nie są niczym nadzwyczajnym w polskich stowarzyszeniach. Szczególnie często będą pojawiać się w stowarzyszeniach sportowych, ale nie tylko. Dostrzega to ustawa – Prawo o stowarzyszeniach, która dookreśla w art. 3, na jakich zasadach mogą brać udział w życiu organizacji.

Członkowie małoletni poniżej 16

Jak wygląda sytuacja małoletnich poniżej 16 lat? Tłumaczy to ustęp 3 artykułu 3 prawa o stowarzyszeniach.

art. 3 ustęp 3 ustawy – Prawo o stowarzyszeniach

Małoletni poniżej 16 lat mogą, za zgodą przedstawicieli ustawowych, należeć do stowarzyszeń według zasad określonych w ich statutach, bez prawa udziału w głosowaniu na walnych zebraniach członków oraz bez korzystania z czynnego i biernego prawa wyborczego do władz stowarzyszenia.

NOWE WIEŚCI

DLA MŁAWSKICH ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH

Newsletter pozarządowy

Jeżeli jednak jednostka organizacyjna stowarzyszenia zrzesza wyłącznie małoletnich, mogą oni wybierać i być wybierani do władz tej jednostki.

W tym miejscu warto podkreślić, że wskazany ustęp ustawy daje osobom poniżej 16 lat prawo do bycia członkiem stowarzyszenia – wstąpienia w jego szeregi, natomiast nie daje im prawa do tworzenia stowarzyszeń (powoływania do życia).

Małoletni poniżej 16 lat bez prawa głosu

Stowarzyszenia "rządzą się" przy pomocy organów, a decyzje podejmuje się najczęściej w wyniku głosowania. W najważniejszych sprawach głosują członkowie np. podczas walnego zebrania. Ale czy wszystkie osoby, które mają prawo być członkiem stowarzyszeń, mogą też mieć prawo głosu? Zacytowany wyżej fragment ustawy – Prawo o stowarzyszeniach wskazuje, że nie. Małoletni poniżej 16 lat mogą być członkami stowarzyszeń, ale "bez prawa udziału w głosowaniu na walnych zebraniach członków". Kiedy stowarzyszenie planuje powoływać w swoje szeregi małoletnich członków, zapisy z ustawy o prawie do głosowania/braku tego prawa w zależności od wieku powieła zwykle, dla jasności, w swoim statucie.

A może głosować może przedstawiciel?

Prawo o stowarzyszeniach wskazuje, że osoba poniżej 16 lat może zostać członkiem za zgodą swojego przedstawiciela ustawowego (zazwyczaj rodzica). Czy przedstawiciel ustawowy może zagłosować za małoletniego? Nie ma takiej możliwości. Skoro członek małoletni poniżej 16 lat nie ma prawa głosu, to w jego imieniu nie może też głosować jego przedstawiciel. Osoba poniżej 16 lat nie może również udzielić osobie dorosłej pełnomocnictwa do głosowania.

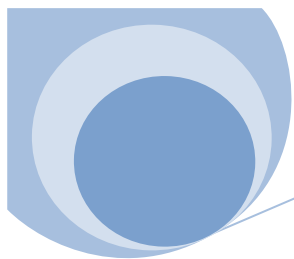
Jak więc małoletni mogą uczestniczyć w podejmowaniu decyzji?

Osoby poniżej 16 lat nie mogą głosować i nie mogą sędować prawa do głosowania na innych (nie mogą, bo go nie mają). Jak w związku z tym wygląda ich wpływ na decyzje podejmowane w stowarzyszeniu, którego są członkami?

Przede wszystkim trzeba pamiętać, że stowarzyszenie to jego członkowie. To odróżnia je zdecydowanie od innych form społecznej aktywności (np. fundacji). Członkowie są m.in. po to, żeby decyzje dotyczące stowarzyszenia (szczególnie te najważniejsze) podejmowane były wspólnie, w drodze dyskusji i przy próbie dojścia do konsensusu. Ograniczenie dotyczące prawa do głosowania, nie powinno oznaczać ograniczenia prawa do brania udziału w dyskusji.

Członkowie poniżej 16 lat mają prawo i powinni być zaproszeni na walne zebrania – tyle, że bez prawa do głosowania. Co do zasady, osoby niepełnoletnie są reprezentowane przez rodziców, więc wydaje się, że zawiadomienie o zebraniu powinno być adresowane na rodziców/opiekunów prawnych. W zawiadomieniu warto wskazać, że będzie to uczestnictwo bez prawa udziału w głosowaniu – co nie znaczy, że osoby poniżej 16 lat nie mają prawa do uczestnictwa w zebraniu, do wypowiedzenia swoich uwag czy oczekiwań wobec stowarzyszenia.

Członkowie małoletni nie pozostają małoletni zbyt długo. Wkrótce będą członkami z prawem głosu. Doświadczenie udziału w zebraniach, które nabyli wcześniej, kiedy nie mogli głosować, będą cenne, kiedy już to prawo nabędą. Powinni też o tym pamiętać "dorośli" członkowie z prawem głosu – możliwość lekceważenia zdania małoletnich szybko się kończy, warto więc wsłuchiwać się w ich głosy. Stowarzyszenie, które ma takich członków, może uregulować procedurę partycypacji małoletnich w działaniach stowarzyszenia. Może np. w schemacie organizacyjnym walnego zebrania (w regulaminie) przewidzieć oddzielny punkt z postulatami małoletnich. Takie rozwiązanie będzie dobrze

NOWE WIEŚCI

DLA MŁAWSKICH ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH

Newsletter pozarządowy

funkcjonować zwłaszcza w stowarzyszeniach gdzie jest wielu członków, a młodzi ludzie obawiają się samodzielnie zgłaszać problemy niewymienione w programie.

Materiały wideo i prawo autorskie

Treści wideo zyskują na popularności. Przeczytajcie, jak je tworzyć z poszanowaniem praw autorskich. Treści wideo z roku na rok zyskują na popularności. Według prognoz agencji Zentith Media, w 2021 roku średni czas oglądania treści wideo online w Polsce będzie wynosił średnio nawet 70 minut dziennie (i będzie o 40% dłuższy niż jeszcze w 2018 r.). Nic dziwnego, że wraz ze wzrostem popularności treści wideo, z roku na rok rośnie również serwis Youtube, na którym swoją twórczość decydują się publikować kolejni użytkownicy sieci. Aby rozpocząć aktywne publikowanie materiałów wideo w sieci należy jednak nie tylko mieć pomysł na ciekawe treści, ale również wiedzę (choćaby podstawową) na temat prawa autorskiego. Aby uniknąć nieprzyjemnych sytuacji warto wiedzieć, w jaki sposób tworzyć bezpieczne materiały wideo. Dlatego w tym artykule przedstawię Ci najważniejsze zagadnienia prawa autorskiego z punktu widzenia twórcy wideo oraz podpowiem Ci, jak tworzyć bezpieczne treści wideo.

Czym jest materiał wideo z perspektywy prawa autorskiego?

Z perspektywy prawa autorskiego film/materiał wideo zaliczany jest do tzw. utworów audiowizualnych. W polskiej ustawie o prawie autorskim i prawach pokrewnych brak legalnej definicji utworu audiowizualnego czy utworu filmowego (filmu). Definicja filmu znajduje się natomiast w ustawie z dnia 30 czerwca 2005 r. o kinematografii, zgodnie z którą: „filmem jest utwór dowolnej długości, w tym utwór dokumentalny lub animowany, złożony z serii następujących po sobie obrazów z dźwiękiem lub bez dźwięku, utrwalonych na jakimkolwiek nośniku umożliwiającym wielokrotne odtwarzanie, wywołujących wrażenie ruchu i składających się na oryginalną całość, wyrażającą akcję (treść) w indywidualnej formie (...)”

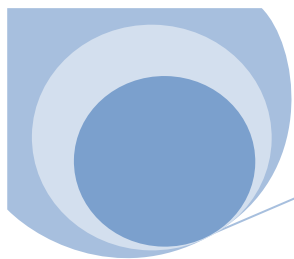
Utworem audiowizualnym może być więc zarówno pełnometrażowy film, jak i krótki spot reklamowy czy materiał wideo na Youtube.

Z punktu widzenia prawa autorskiego, długość materiału wideo nie ma znaczenia dla faktu uzyskania ochrony prawnej. Natomiast istotną rolę odgrywa sposób powstawania utworu audiowizualnego oraz to, ile osób pracowało nad jego stworzeniem. Jeżeli nad powstaniem utworu pracowała tylko jedna osoba – całość praw autorskich do utworu audiowizualnego należy jedynie do niej. Najczęściej jednak utwór audiowizualny jest efektem współpracy kilku osób – reżysera, twórcy scenariusza, operatora obrazu, aktorów, twórcy podkładu muzycznego etc. – wszystkich osób, które wniosły swój wkład twórczy w powstanie finalnego utworu.

Jeżeli utwór audiowizualny jest efektem współpracy kilku osób, autorskie prawa majątkowe powstają na rzecz wszystkich współtwórców, którzy mogą (co w praktyce zdarza się bardzo często) przenieść swoje prawa autorskie na producenta podpisując z nim odpowiednią umowę (umowę o stworzenie utworu lub umowę o wykorzystanie już istniejącego utworu). Kim jest producent? Jest to osoba, która najczęściej organizuje (także finansowo) produkcję filmu i ponosi za nią odpowiedzialność.

Jeżeli pomiędzy współtwórcami utworu audiowizualnego a producentem zostanie podpisana umowa, prawami autorskimi do utworu audiowizualnego (aż do czego ich wygaśnięcia) zarządzać będzie producent.

Czas trwania praw autorskich

NOWE WIEŚCI

DLA MŁAWSKICH ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH

Newsletter pozarządowy

Utwór audiowizualny (film/materiał video) – jeżeli tylko jest wytworem twórczej, kreatywnej działalności człowieka – jest chroniony przez prawo autorskie. Ochrona ta rozpoczyna się wraz z powstaniem (ustaleniem) utworu, trwa przez cały okres życia twórcy oraz wygasa 70 lat po jego śmierci.

W przypadku utworów audiowizualnych, które najczęściej tworzone są przez kilku twórców, czas ochrony praw autorskich do utworu audiowizualnego wygasa 70 lat po śmierci ostatniego ze współtwórców.

Najważniejszą konsekwencją czasowego ograniczenia autorskich praw majątkowych jest to, że po upływie wskazanych wyżej 70 lat od śmierci twórcy (lub ostatniego ze współtwórców), każda osoba, pod warunkiem poszanowania autorskich praw osobistych, może swobodnie i nieodpłatnie korzystać z utworu audiowizualnego.

Co dzieje się z materiałem filmowym po tym okresie?

Domena publiczna

Po upływie 70 lat od śmierci twórcy lub ostatniego ze współtwórców dzieło przechodzi do tzw. domeny publicznej. Pojęcie „domeny publicznej” nie jest zdefiniowanym terminem prawniczym. Wyjaśnienia pojęcia „domena publiczna” nie znajdziesz też w żadnej ustawie. Domena publiczna to bowiem koncepcja, zgodnie z którą istnieje pewna sfera, w której znajdują się utwory niepodlegające ochronie prawa autorskiego.

W domenie publicznej znajdują się jednak nie tylko dzieła, co do których wygasły autorskie prawa majątkowe (upłynął 70-letni okres ochrony prawa autorskiego) ale również:

- dzieła, które nigdy nie podlegały ochronie prawa autorskiego ze względu np. na zbyt niski poziom twórczości;
- dzieła, które z mocy ustawy pozostawione są poza ochroną prawa autorskiego, np. materiały urzędowe – rozporządzenia, ustawy (np. Konstytucja RP) czy proste informacje prasowe, krótkie oznaczenia słowne etc.

Utwory znajdujące się w domenie publicznej można swobodnie i nieodpłatnie wykorzystywać (w dowolnym celu, również komercyjnym), modyfikować je i rozpowszechniać – również w formie materiału wideo na Youtube.

Autorskie prawa majątkowe wygasają z końcem roku kalendarzowego, dlatego 1 stycznia każdego nowego roku zbiór domeny publicznej powiększa się o kolejne dzieła, do których autorskie prawa majątkowe wygasły z końcem roku poprzedniego. Z początkiem 2020 roku do domeny publicznej przeszła twórczość twórców, którzy zmarli w 1949 r. (listę „Zmarli w 1949 r.” znajdziesz w Wikipedii), a więc między innymi twórczość Margaret Mitchell (autorki powieści „Przeminęło z wiatrem”) czy Jankiel Adlera (żydowskiego malarza ekspresjonisty i surrealisty, grafika, malarza oraz poety polskiego pochodzenia).

Zdarza się, że do domeny publicznej „wrzucane” są (jeszcze przed upływem określonego przez ustawę czasu) cenne treści, z których można swobodnie korzystać. Przykładowo, jakiś czas temu najstarszy na świecie park narodowy – Yellowstone National Park w ramach projektu „Acoustic Atlas” prowadzonego wraz z Uniwersytetem stanowym w Montanie stworzył „publiczną bibliotekę dźwięków i nagrań wideo” pochodzących z... parku Yellowstone. W bibliotece można znaleźć m.in. dźwięki wodospadów czy nagranie wideo z bizonem poszukującym pożywienia. Ciekawy? Zajrzyj do biblioteki dźwięków oraz biblioteki nagrań wideo.

A co w sytuacji, gdy chcemy skorzystać z cudzej twórczości, której nie ma (jeszcze) w domenie publicznej?

NOWE WIEŚCI

DLA MŁAWSKICH ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH

Newsletter pozarządowy

Co do zasady, bezpieczne korzystanie z twórczości osób trzecich (która nie znajduje się jeszcze w domenie publicznej, a zatem jest chroniona przez prawo autorskie) zależy od uzyskania zgody prawowitego twórcy.

W praktyce jednak może zdarzyć się tak, że pomimo szczyrych chęci nie będziemy mieli możliwości uzyskania zgody prawowitego twórcy na wykorzystanie jego twórczości (a opcja czekania, aż utwór przejdzie do domeny publicznej, też nie wchodzi w grę ;-). Co możemy zrobić w takiej sytuacji?

Rozwiązanie #1: Licencje Creative Commons

Pierwszym rozwiązaniem jest sprawdzenie, czy dzieło, które chcemy wykorzystać, zostało udostępnione na tzw. licencjach Creative Commons.

Creative Commons to system licencji, przy pomocy których właściciel praw autorskich upoważnia użytkownika do korzystania z jego utworu pod pewnymi warunkami. Licencje Creative Commons są pewnego rodzaju alternatywą dla klasycznego modelu licencjonowania praw autorskich, w którym obowiązuje zasada „wszystkie prawa zastrzeżone” i zastąpienie go zasadą „Pewne prawa zastrzeżone” – przy jednoczesnym poszanowaniu zasad prawa autorskiego.

Najprościej rzecz ujmując – twórca, który decyduje się na udostępnienie swojej twórczości na zasadach otwartych licencji Creative Commons zachowuje swoje prawa autorskie, a jednocześnie umożliwia innym osobom kopiowanie i rozpowszechnianie jego twórczości na ustalonych przez siebie zasadach. Przykładowo, twórca może określić czy wykorzystywanie jego utworów może odbywać się dla celów komercyjnych lub czy godzi się na to, aby jego dzieło było swobodnie modyfikowane.

Licencje Creative Commons upoważniają zatem osobę zainteresowaną skorzystaniem z utworu (tzw. licencjobiorcę) do skorzystania z niego w sposób nieodpłatny, bez konieczności uzyskania zgody pod warunkiem, że licencjobiorca będzie respektował warunki określone przez typ licencji CC. Istotne jest więc sprawdzenie warunków licencji Creative Commons, na której udostępnione jest interesujące nas dzieło.

Wyszukiwarkę darmowych i otwartych materiałów w sieci udostępnionych na licencjach Creative Commons znajdziesz tutaj: <https://search.creativecommons.org/>

Rozwiązanie #2: Prawo cytatu

Drugim rozwiązaniem jest szczególna instytucja prawa autorskiego zwana prawem cytatu.

Prawo cytatu jest wyjątkiem od ogólnej zasady prawa autorskiego, zgodnie z którą należy uzyskać zgodę autora na rozpowszechnianie jego twórczości. Prawo cytatu pozwala bowiem na włączanie „urywków utworów” lub całości „drobnych utworów” do nowego dzieła pod warunkiem, że owe wykorzystywanie fragmentów cudzych utworów odbywa się przy zachowaniu przesłanek określonych w przepisach prawa autorskiego.

Przesłanki te omówię na przykładzie zasad funkcjonowania popularnego kanału na Youtubie jakbyniepaczec znanego z ciekawych recenzji filmów i seriali.

(1) Działanie w ramach uzasadnionego celu

Wolno przytaczać w utworach stanowiących samoistną całość urywki rozpowszechnionych utworów oraz rozpowszechnione utwory plastyczne, utwory fotograficzne lub drobne utwory w całości, w zakresie uzasadnionym celami cytatu, takimi jak wyjaśnianie, polemika, analiza krytyczna i naukowa, nauczanie lub prawami gatunku twórczości. (art. 29 pr. aut.)

Prowadząc kanał na Youtubie recenzujący seriale i filmy twórcy kanału jakbyniepaczec wykorzystują fragmenty utworów audiowizualnych, czyli filmów wideo. Twórcy kanału działają w ramach wyjątku prawa autorskiego, jakim jest prawo cytatu, ponieważ celem wykorzystywania tychże fragmentów

NOWE WIEŚCI

DLA MŁAWSKICH ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH

Newsletter pozarządowy

jest chęć przeprowadzenia analizy utworu audiowizualnego lub wyjaśnianie (na konkretnych przykładach) środków artystycznych zastosowanych w omawianym tytule.

(2) Rozpoznawalność cytatu

Drugim warunkiem, który należy spełnić aby działać w ramach prawa cytatu jest rozpoznawalność cytatu (czyli fragmentu omawianego filmu lub serialu, który został wykorzystany w materiale wideo na kanale jakbyniepaczec).

Cytat (fragment filmu lub serialu) musi być tak oznaczony, aby odbiorca wiedział, która część materiału jest przygotowana przez twórców kanału jakbyniepaczec, a która część jest materiałem "cytowanym" (w praktyce nie jest zadaniem trudnym – każdy odbiorca jest w stanie rozpoznać, kiedy twórcy kanału prezentują cytowany fragment). Należy wskazać twórcę oraz źródło cytowanego utworu (w przypadku filmu: tytuł, reżysera, rok produkcji etc.).

(3) Utwór prawa autorskiego jako baza

Cytowany fragment musi być włączony do zupełnie nowego, samodzielnego utworu prawa autorskiego. Takim utworem „bazowym” będzie każdy materiał wideo przygotowany przez twórców kanału jakbyniepaczec – każdy odcinek ma swój własny scenariusz, swoją własną kompozycję i stanowi samodzielny przedmiot prawa autorskiego, do którego zostaje włączony utwór cytowany.

Twoje prawa autorskie na Youtube

Na koniec jeszcze jedna ważna informacja dla wszystkich tych, którzy publikują swoją twórczość na YouTube. Pamiętaj, że przesyłając jakkolwiek materiał wideo na platformę Youtube, udzielasz serwisowi YouTube „ogólnoświatowej, niewyłącznej, nieodpłatnej, możliwej do przeniesienia i podlegającej sublicencji licencji” na korzystanie z Twoich treści wideo. W tym na ich „zwielokrotnianie, rozpowszechnianie, modyfikowanie, wyświetlanie i wykonywanie w celu obsługi, promowania i ulepszania usług świadczonych przez YouTube”. Co do zasady, licencja ta obowiązywać będzie do czasu aż postanowisz usunąć materiał wideo.

Od czasu do czasu koniecznie zajrzyj do regulaminu YouTube aby być świadomym tego, co dzieje się z Twoimi prawami autorskimi <https://www.youtube.com/t/terms>.

Gdzie rejestrujemy klub sportowy

Spółecznicy, którzy chcą powołać do życia klub sportowy mają wiele możliwości formalnych. Ale wiele możliwości to jednocześnie wiele znaków zapytania. Nie zawsze i nie na wszystkie uda nam się znaleźć jednoznaczną odpowiedź.

Statystycznie najczęstszym miejscem rejestracji klubów sportowych, szczególnie tych małych, lokalnych, tworzonych przez społeczników, będzie ewidencja starosty. Formalnie jednak kluby mogą powstawać w wielu formach i rejestrować się w różnych miejscach.

Mogą także w momencie powstania zdecydować, że będą prowadzić działalność gospodarczą lub też nie będą.

Poniżej wyróżniliśmy jedną z możliwych sytuacji. Klub sportowy postanawia działać jako stowarzyszenie i ma powody, żeby chcieć zarejestrować się w KRS. Takie wymaganie może np. stawiać branżowa federacja, do której klub chce należeć. Klub nie chce jednak prowadzić działalności gospodarczej - nie widzi potrzeby. Klub składa wniosek o rejestrację do KRS. Czy KRS rejestruje taki klub?

NOWE WIEŚCI

DLA MŁAWSKICH ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH

Newsletter pozarządowy

Rozważamy więc przypadek klubu sportowego, który postanawia działać jak stowarzyszenie, nie chce jednak prowadzić działalności gospodarczej (nie widzi potrzeby), ale decyduje się na rejestrację w KRS.

Kluby sportowe w ustawie o sporcie

Klub sportowy to pojęcie określone w ustawie o sporcie. Z ustawy tej wynika, że klub sportowy musi mieć osobowość prawną (art. 3 ust. 2). Jako szczególny rodzaj klubu wskazano kluby sportowe działające w formie stowarzyszenia:

- uczniowski klub sportowy, działający w formie stowarzyszenia (art. 4 ust. 1-6) oraz
- inne niż uczniowski klub sportowy w formie stowarzyszenia nieprowadzący działalności gospodarczej (art. 4 ust. 7-8).

Stowarzyszenia (w odróżnieniu od stowarzyszeń zwykłych) mają osobowość prawną i "normalnie" stowarzyszenia są rejestrowane w KRS. Natomiast dla stowarzyszeń o charakterze sportowym, które nie zamierzają prowadzić działalności gospodarczej, umożliwiono rejestrację w ewidencji starosty. Jest to specjalna ewidencja klubów sportowych i zapewne ze względu na to inne miejsce rejestracji zostały one wskazane jako specjalne formy klubów sportowych.

Niedawno zwracaliśmy uwagę, że kluby sportowe działają często jak stowarzyszenia i opisywaliśmy różnice między nimi, a stowarzyszeniami zwykłymi (zobacz: Klub sportowy a stowarzyszenie zwykłe. Różnice). Stowarzyszenia zwykle również zgłaszają się do ewidencji starosty (choć nie tej samej ewidencji co kluby sportowe), za to pozostałe stowarzyszenia (tzw. rejestrowe) swoje powstanie potwierdzają w Krajowym Rejestrze Sądowym.

Stowarzyszenie jako podmiot posiadający osobowość prawną, to tylko jedna z możliwych form prowadzenia klubu sportowego. Możliwe są też inne formy prowadzenia klubów sportowych, ważne jest, aby dany podmiot posiadał osobowość prawną. Przykładowo klub sportowy może być prowadzony też przez spółki akcyjne, spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, spółdzielnie czy fundacje. I tak fundacje, które zamierzają realizować głównie cele sportowe (czyli prowadzić klub sportowy) i jednocześnie nie zamierzają prowadzić działalności gospodarczej, mogą być zarejestrowane tylko w KRS.

Nie ma możliwości zgłoszenia do ewidencji starosty innych podmiotów, prowadzących kluby sportowe, niż stowarzyszenia.

Kluby sportowe z działalnością gospodarczą rejestrujemy w KRS. A bez gospodarczej?

Wracając do pytania, które postawiliśmy na początku tekstu.

Kluby z działalnością gospodarczą. Wątpliwości nie będziemy mieć w przypadku klubów sportowych, które powstając zaplanują sobie, że od samego początku chcą prowadzić działalność gospodarczą. Taki klub musi zgłosić się do KRS. Nie ma dla niego innej ścieżki.

Klub sportowy bez działalności gospodarczej. Jeśli chodzi o klub sportowy działający w formie stowarzyszenia nieprowadzącego działalności gospodarczej, w przepisach nie jest wprost napisane, że takie stowarzyszenie nie może być wpisane do KRS. Jednak jako miejsce rejestracji jest wskazana ewidencja starosty.

W praktyce spotykamy się z tym, że niektóre KRS uznają, że stowarzyszenie mające cele sportowe, jeśli nie zamierza prowadzić działalności gospodarczej, to właściwym dla niego miejscem rejestracji jest ewidencja starosty (powołują się na art. 4 ust. 7 ustawy o sporcie).

Może być więc tak, że bez problemu uda się zarejestrować takie stowarzyszenie w KRS, ale możemy też spotkać się z odmową i wskazaniem, że rejestracja powinna nastąpić w ewidencji starosty. W takiej sytuacji można się odwoływać od postanowienia sądu (nie przewidzimy skutku odwołania,

NOWE WIEŚCI

DLA MŁAWSKICH ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH

Newsletter pozarządowy

ale przynajmniej będzie szansa na stworzenie orzecznictwa, które może być wskazówką dla kolejnych postępowań rejestracyjnych).

Pamiętajcie: jeśli tworzycie klub sportowy w formie uczniowskiego klubu sportowego, w ogóle nie możecie prowadzić działalności gospodarczej.

Jak zwiększyć szansę na rejestrację w KRS

Podpowiedź pierwsza

Jednym z rozwiązań, które można zastosować starając się uniknąć odmowy rejestracji w KRS, jest zaplanowanie i zapisanie w statucie, że stowarzyszenie będzie realizowało nie tylko cele sportowe, ale też inne. Wydaje się, że wtedy tym właściwym miejscem do rejestracji jest właśnie KRS. Będzie to więc stowarzyszenie, którego głównym działaniem jest prowadzenie klubu sportowego, ale nie jest to jedyny obszar jego aktywności.

Podpowiedź druga

Innym rozwiązaniem jest zapisanie w statucie, na przyszłość, miękkiej możliwości rozpoczęcia działalności gospodarczej - niekoniecznie, że stowarzyszenie będzie czy nie będzie prowadzić działalności, ale np. że prowadzenie działalności gospodarczej przez stowarzyszenie jest możliwe, jeśli Walne podejmie taką uchwałę i wymaga to zmiany statutu.

W ten sposób nasz statut "przewidzi" możliwość prowadzenia działalności. Będzie to korespondowało z regulacją, która mówi, że "Przepisy ust. 2 i 4-6 stosuje się odpowiednio do innych niż uczniowskie klubów sportowych działających w formie stowarzyszenia, których statuty nie przewidują prowadzenia działalności gospodarczej" (zobacz też podstawy prawne poniżej).

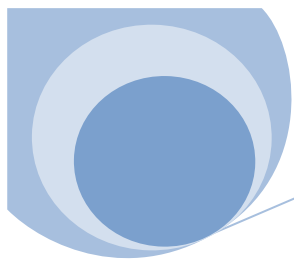
Zacytowany tu fragment ustawy o sporcie (art. 4 ust. 7) wskazuje kiedy kluby sportowe zgłaszają się do ewidencji starosty. Zgłaszają się do ewidencji kiedy ich statuty NIE przewidują możliwości prowadzenia działalności gospodarczej. Można wnioskować, że jeśli taką możliwość przewidują (co nie znaczy, że od razu chcą działalność prowadzić) to powinny się rejestrować gdzie indziej niż w ewidencji starosty - czyli w KRS.

Przejęcie klubu z ewidencji do KRS

Przy okazji warto też zwrócić uwagę na problem powstający wtedy, kiedy klub sportowy zgłoszony pierwotnie do ewidencji starosty, działający w formie stowarzyszenia nieprowadzącego działalności gospodarczej, podejmie decyzję o jej prowadzeniu. Nie ma przepisów regulujących wprost "przejęcie" takiego klubu do KRS. I w tym przypadku również spotkamy się z rozbieżnymi postanowieniami sądów rejestrowych - w jednym nie będzie z tym problemu, inny każe najpierw wyrejestrować klub z ewidencji (co formalnie oznacza jego zamknięcie).

Regulacje w prawie pracy. Na co powinny zwrócić uwagę NGO-sy?

Okres pandemii przyniósł pewne zmiany z zakresie przepisów prawa pracy, których znajomość może okazać się przydatna dla organizacji pozarządowych będących pracodawcami. Z punktu widzenia pracodawcy szczególnie istotne znaczenie mogą mieć dwa zagadnienia i regulacje prawne z nimi związane tj. praca zdalna oraz niewykorzystany urlop wypoczynkowy.

NOWE WIEŚCI

DLA MŁAWSKICH ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH

Newsletter pozarządowy

Warto, żeby każda organizacja miała świadomość istnienia przepisów odnoszących się do wspomnianych kwestii i jednocześnie, znając ich zakres, umiała je wykorzystać w relacjach pracodawca – pracownik.

Praca zdalna

Postawę prawną stosowania pracy zdalnej stanowią przepisy ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych.

Praca zdalna nie jest telepracą, którą można wykonywać na podstawie przepisów Kodeksu pracy. Na dzień dzisiejszy praca zdalna nie została w żadnym zakresie uregulowana w Kodeksie pracy. Powszechnie mówi się jednak o potrzebie wprowadzenia takich rozwiązań do Kodeksu pracy. Konieczność uregulowania pracy zdalnej w Kodeksie pracy wynika w szczególności z faktu, że przepisy ww. ustawy dopuszczają jedynie czasową możliwość wykonywania tego rodzaju pracy. Tymczasem, wydaje się, że praca zdalna mogłaby z powodzeniem zostać z pracodawcami na dłużej i być stosowana nie tylko w kontekście przeciwdziałania skutkom pandemii wirusa SARS-CoV-2.

Wracając do obecnych regulacji, na początek należy wskazać, że praca zdalna została zdefiniowana jako praca świadczona przez pracownika w zakresie wynikającym z zawartej z nim umowy o pracę, z innego miejsca, niż miejsce stałego jej wykonywania.

Praca zdalna jest zatem trybem pracy, który pozwala na świadczenie tej samej pracy, którą pracownik jest zobowiązany świadczyć na podstawie jego aktualnej umowy o pracę. Praca zdalna może być świadczona jedynie przez czas określony - w okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii, ogłoszonego z powodu COVID-19, oraz w okresie 3 miesięcy po ich odwołaniu (zmiana obowiązująca od 5 września 2020 roku).

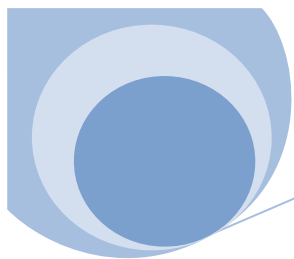
Praca zdalna jest świadczona na polecenie pracodawcy. O jej wykonywaniu oraz okresie jej wykonywania (pod warunkiem, że mieści się on we wskazanych wyżej granicach) decyduje wyłącznie pracodawca i nie potrzebuje uzyskiwać w tym zakresie zgody pracownika. Jeżeli praca zdalna ma na celu przeciwdziałanie COVID-19 (a zgodnie z ustawą właśnie w taki cel jest wprowadzana), pracodawca uprawniony jest do polecenia pracownikowi jej wykonywania. Jednocześnie pod pojęciem „przeciwdziałania COVID-19” rozumie się wszelkie czynności związane ze zwalczaniem zakażenia, zapobieganiem rozprzestrzenianiu się, profilaktyką oraz zwalczaniem skutków, w tym społeczno-gospodarczych, choroby.

Odmowa przez pracownika świadczenia pracy w trybie zdalnym, z zastrzeżeniem, że praca ta nie jest sprzeczna z prawem lub umową o pracę, może skutkować odpowiedzialnością porządkową pracownika (takie stanowisko prezentuje również Państwowa Inspekcja Pracy).

Pracodawca jest również uprawniony w każdym czasie cofnąć polecenia wykonywania pracy zdalnej. Polecenie wykonywania pracy zdalnej lub decyzja o jej cofnięciu mogą być wydane w dowolnej formie. Przepisy nie nakładają w tym zakresie żadnych konkretnych obowiązków. Dla celów dowodowych warto, żeby tego rodzaju polecenie zostało jednak w jakiś sposób udokumentowane (może to być np.: zarządzenie zarządu przekazane do wiadomości pracowników, korespondencja mailowa do pracownika, polecenie wydane pracownikowi w formie pisemnej).

Rodzaje i miejsce pracy zdalnej

Wykonywanie pracy zdalnej może zostać polecane, jeżeli zostaną spełnione warunki określone w ustawie. W pierwszej kolejności rodzaj pracy powinien pozwalać na wykonywanie jej w trybie zdalnym. Większość prac biurowych może być wykonywana zdalnie i nie wymaga obecności pracownika w zakładzie pracy. Inaczej jednak będzie z pracami takimi jak praca dozorczy, kelnera

NOWE WIEŚCI

DLA MŁAWSKICH ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH

Newsletter pozarządowy

czy osoby sprzątającej. Takie osoby z pewnością nie będą miały możliwości wykonywania swoich obowiązków w sposób zdalny. Dobór pracowników do wykonywania pracy zdalnej nie może mieć charakteru dyskryminacyjnego.

Ustawa wskazuje, że pracownik powinien posiadać umiejętności i możliwości techniczne oraz lokalowe do wykonywania pracy zdalnej. Ustawa nie wskazuje, że praca zdalna może być wykonywana jedynie w miejscu zamieszkania pracownika, a jedynie wskazuje, że jest to inne miejsce niż miejsce stałego jej wykonywania. Należałoby zatem przyjąć, że miejscem wykonywania pracy zdalnej może być zarówno miejsce zamieszkania pracownika, jak i każde inne miejsce. Problematyczne może być natomiast to, kto powinien ostatecznie o takim miejscu wykonywania pracy decydować tj. pracodawca, pracownik czy może obie strony stosunku pracy na bazie obopólnego porozumienia.

Praca zdalna powinna być wykonywana z miejsca, które umożliwi skuteczną realizację powierzonych pracownikowi zadań służbowych. Pracodawca powinien posiadać informacje na temat tego, gdzie pracownik realizuje swoje obowiązki pracownicze. W takiej sytuacji wydaje się, iż najlepszym rozwiązaniem jest uzgodnienie pomiędzy pracodawcą a pracownikiem w jakim miejscu praca zdalna może być wykonywana.

Przepisy nie określają w jaki sposób pracodawca miałby weryfikować czy dany pracownik posiada możliwości lokalowe i techniczne do wykonywania pracy zdalnej. Pracodawca nie jest uprawniony do wizytowania mieszkania pracownika w celu potwierdzenia czy pracownik takie możliwości posiada. W praktyce pracodawcy odbierają od pracowników oświadczenia, w których pracownicy wskazują, że takie warunki mają zapewnione. W sytuacji, w której pracownik sprzeciwiłby się złożeniu takiego oświadczenia należałoby uznać, że nie może zostać skierowany do wykonywania pracy w trybie zdalnym.

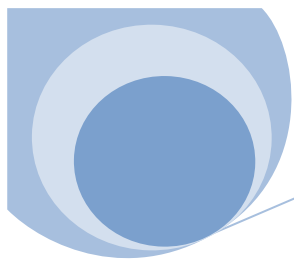
Czyj sprzęt? Czyli m.in. o tym, że ważne jest bezpieczeństwo informacji

Praca zdalna może być wykonywana przy wykorzystaniu środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość lub dotyczyć wykonywania części wytwórczych lub usług materialnych. Narzędzia i materiały potrzebne do wykonywania pracy zdalnej oraz obsługę logistyczną pracy zdalnej zapewnia pracodawca. Przy wykonywaniu pracy zdalnej pracownik może używać narzędzi lub materiałów niezapewniczonych przez pracodawcę pod warunkiem, że umożliwia to poszanowanie i ochronę informacji poufnych i innych tajemnic prawnie chronionych, w tym tajemnicy przedsiębiorstwa lub danych osobowych, a także informacji, których ujawnienie mogłoby narazić pracodawcę na szkodę.

W praktyce, nie każdy pracodawca jest w stanie zapewnić swoim pracownikom laptopa do pracy czy nawet odpowiednie łącze internetowe. Pracownicy często korzystają z własnego sprzętu i z własnej sieci. Jest to dopuszczalne, jednak w takim przypadku pracodawca powinien poświęcić szczególną uwagę kwestiom dotyczącym bezpieczeństwa informacji (w tym bezpieczeństwa danych osobowych), z którymi na co dzień mają styczność jego pracownicy. Warto w tym zakresie ustalić określone zasady postępowania (np. sposób korzystania z prywatnego komputera, zasady postępowania z dokumentacją organizacji), a także przeanalizować zakres i możliwości udzielenia pracownikom wsparcia np. w postaci wsparcia informatycznego (obsługa logistyczna pracy zdalnej powinna być zapewniona przez pracodawcę).

Ewidencja pracy zdalnej

Na polecenie pracodawcy, pracownik wykonujący pracę zdalną ma obowiązek prowadzić ewidencję wykonanych czynności, uwzględniającą w szczególności opis tych czynności, a także datę oraz czas

NOWE WIEŚCI

DLA MŁAWSKICH ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH

Newsletter pozarządowy

ich wykonania. Pracownik sporządza ewidencję wykonywanych czynności w formie i z częstotliwością określoną w poleceniu pracodawcy.

Konieczność ewidencjonowania czasu pracy ma służyć kontroli pracownika. Wykonywanie pracy z dala od pracodawcy może prowadzić do nadużyć ze strony pracowników i wykorzystania czasu pracy na realizację zadań z nią niezwiązanych. Pracodawcy coraz częściej dopuszczają, żeby pracownicy wykonywali swoje obowiązki służbowe w bardziej elastycznym przedziale czasowym niż to wynikało z ich dotychczasowego harmonogramu pracy, jednocześnie mogą oczekiwać od pracowników sumiennego rozliczenia tego, co w rzeczywistości zrealizowali.

Praca zdalna – wątpliwości i rekomendacja

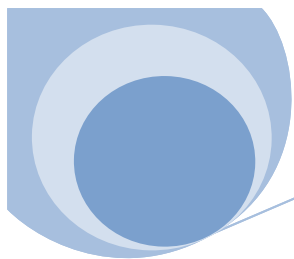
Niestety obowiązujące przepisy nie są doskonałe i pomimo tego, że wykonywanie pracy zdalnej w obecnie panującej pandemii wydaje się oczywistym rozwiązaniem, stosowanie tego trybu w praktyce może wiązać się z wieloma wątpliwościami. Nadal nie do końca jest jasne w jaki sposób interpretować pewne zapisy ustawy, np. jak weryfikować czy pracownik posiada umiejętności wykonywania pracy zdalnej (i co to właściwie oznacza). Podnosi się również, że wykonywanie pracy zdalnej nastęrcza sporo problemów związanych m.in. z rozliczaniem czasu pracy (sztywne normy czasu pracy wynikające z Kodeksu pracy wdają się być niedostosowane do realiów związanych ze świadczeniem pracy zdalnej), stosowaniem przepisów dotyczących bezpiecznych i higienicznych warunków prac (np. kto odpowiada za wypadek przy pracy wykonywanej zdalnie z mieszkania pracownika), czy choćby kwestii ponoszenia kosztów pracy zdalnej (np. czy pracownikowi należy jest dodatek do wynagrodzenia w związku z korzystaniem przez niego z prywatnego łącza internetowego lub choćby ponoszenia kosztów zwiększonego zużycia prądu).

Z uwagi na lakoniczność regulacji, z całą pewnością warto jest wprowadzić w organizacji procedurę (regulamin) regulującą najważniejsze kwestie dotyczące zasad wykonywania pracy zdalnej. Taka procedura może zawierać zapisy dotyczące m.in warunków po spełnieniu których taka praca może być wykonywana, zasad dotyczących sposobu rozliczania się pracownika ze zrealizowanych przez niego zadań (sprawozdawczość, prowadzenie ewidencji), warunków wykonywania pracy zdalnej, w tym zasad BHP, zasad zapewnienia bezpieczeństwa informacjom poufnym pracodawcy (w tym danym osobowym). Wprowadzenie tego typu regulacji wewnętrznej w NGO może ją ustrzec przed ewentualnymi nieporozumieniami dotyczącymi sposobu realizacji przez pracownika jego obowiązków służbowych, ograniczyć ewentualne spory, a także uporządkować pewne zagadnienia i tym samym wprowadzić transparentność w sposobie realizacji pracy.

Urlop zaległy

Urlop wypoczynkowy powinien zostać wykorzystany przez pracownika w roku kalendarzowym, w którym pracownik nabył prawo do tego urlopu. Jednocześnie Kodeks pracy przewiduje, że mogą się zdarzyć sytuacje, w których pracownik nie zdoła wykorzystać takiego urlopu we wskazanym wyżej terminie. W takiej sytuacji, zgodnie z art. 168 Kodeksu pracy, urlopu niewykorzystanego w danym roku kalendarzowym (tzw. urlop zaległy) należy pracownikowi udzielić najpóźniej do 30 września następnego roku kalendarzowego.

Zatem urlop niewykorzystany przez pracownika w roku 2019 powinien zostać mu udzielony najpóźniej do końca września 2020 roku. Termin ten jest dochowany, gdy pracownik rozpoczął urlop przed upływem 30 września danego roku kalendarzowego. Niewykorzystanie urlopu przed upływem 30 września następnego roku nie powoduje utraty prawa pracownika do tego urlopu, dopóki nie nastąpi przedawnienie roszczenia o urlop (uchwała SN z dnia 20.2.1980 r., V PZP 6/79). Brak wykorzystania zaległego urlopu nie powoduje konieczności wypłaty pracownikowi ekwiwalentu

NOWE WIEŚCI

DLA MŁAWSKICH ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH

Newsletter pozarządowy

za urlop w trakcie trwania stosunku pracy. Taki obowiązek może powstać jedynie w przypadku rozwiązania lub wygaśnięcia stosunku pracy.

Zdarzają się jednak sytuacje, że pracownik nie wyraża zgody na skorzystanie z urlopu wypoczynkowego wskazując np. że dany termin mu nie pasuje. Takie zjawisko możemy obserwować szczególnie w obecnej sytuacji. W okresie pandemii i związanych z nią ograniczeń pracownicy nie są zainteresowani wykorzystywaniem nabytego przez nich urlopu. Najchętniej skorzystaliby z niego w innym, lepszym czasie. Czy w takiej sytuacji pracodawca może zobowiązać pracownika do wykorzystania urlopu?

Odpowiedź na to pytanie znajdziemy w art. 15gc przywołanej wyżej ustawy covidowej (dodanym w czerwcu 2020 r.), zgodnie z którym w okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii, ogłoszonego z powodu COVID-19, pracodawca może udzielić pracownikowi, w terminie przez siebie wskazanym, bez uzyskania zgody pracownika i z pominięciem planu urlopów, urlopu wypoczynkowego niewykorzystanego przez pracownika w poprzednich latach kalendarzowych, w wymiarze do 30 dni urlopu, a pracownik jest obowiązany taki urlop wykorzystać. Nieudzielenie pracownikowi niewykorzystanego urlopu w terminie przewidzianym w art. 168 Kodeksu pracy (do 30 września) może stanowić wykroczenie przeciwko prawom pracownika (w art. 282 § 1 pkt 2 Kodeksu pracy) skutkującym nałożeniem na pracodawcę kary grzywny, dlatego warto zadbać o zrealizowanie tego obowiązku.

OPRACOWAŁA:

Agnieszka Puzio - Dębska

Pełnomocnik Burmistrza Miasta Mława ds. współpracy z organizacjami pozarządowymi

tel. 236543253 wew. 411, tel. kom. 604417109, e-mail: agnieszka.debska@mlawa.pl

Wydział Oświaty i Polityki Społecznej, ul. 18 Stycznia 4/25, Mława.

Newsletter jest dostępny na stronie internetowej Miasta Mława www.mlawa.pl

w zakładce Dla Mieszkańca, Organizacje Pozarządowe, Aktualności.

Wszelkie uwagi dotyczące przekazywanych treści, sugestie co do tego, co mogłoby się znaleźć w Nowych Wieściach dla III sektora, proszę kierować na adres e-mail: agnieszka.debska@mlawa.pl, tel. 236546433.

